

Jouluaattoiltapäivä Manhattanilla oli vielä tavallistakin vilkkaampi ja kuhisevampi. Automobiileja ja hevosvaunuja kulki ohi loputtomana virtana ja jalkakäytävillä oli tungosta, kun lastenhoitajat vaunuineen, hienot rouvat turkisviittoineen, juoksupojat pakettisylyksineen ja herrat kävelykeppeineen kiiruhtivat viime hetken asioilleen.

Kaksi miestä pujotteli ihmisjoukossa keskenään puhellen. Heistä vanhempi, tukevahko, ystävällisen näköinen herra, joutui tämän tuosta pysähtymään kätelläkseen vastaantulevia tuttavია.

Hän puhui niin äänekkäästi ja nauroi niin rehevästi, että yleensä sellaista käytöstä pidettiin New Yorkin seurapiireissä rahvaanomaisena. Mutta Theodore Bissetille annettiin paljon anteeksi. Kaikki ovet olivat auki tuolle todelliselle *self-made-manille*, joka oli tullut aikoinaan Skotlannista muutama kolikko taskussaan ja noussut yhdeksi Yhdysvaltain kirjankustannusteollisuuden suurista nimistä.

Nyt Teddy Bisset oli loistavalla tuulella. Hän oli solminut aamulla edullisen sopimuksen lupaavan nuoren kirjailijan kanssa, edessä oli joulun iloineen, ja ennen kaikkea hän sai esitellä tuttaville seuralaistaan, josta selvästi ylpeili.

-Oletteko tavanneet oppipoikani? hän kysyi, aivan kuin olisi ollut suutarimestari jossakin laitakaupungilla, eikä palaamassa suuresta, sähkölampuin valaistusta toimistostaan kotiinsa Park Avenuelle. -Duncan Fleming, lapsuudenystäväni poika Euroopasta — tuli viime kesänä oppimaan kustannusalaa. Kyllä kyllä, aivan aito skotti. Eikö sen näe jo tukanväristä?

Tuttavat nauroivat ja kätelivät Bissetin seurassa olevaa nuorta miestä, jonka tukka kieltämättä herätti huomiota, mutta joka kesti kärsivällisesti siitä kuulemansa sutkaukset. Yhtä kärsivällisesti hän vastaili niihin lukemattomiin kysymyksiin, joita nämä puheliaat amerikkalaiset aina tahtoivat esittää.

Vielä puolen vuoden oleskelun jälkeen oli New Yorkissa lukemattomia asioita, jotka jaksoivat hämmästyttää Duncania. Ei vain kaupungin koko ja se valtava ihmismassa, joka sen

rajojen sisällä asui, vaan myös näiden ihmisten monipuolinen tausta ja siitä huolimatta tietynlainen naiivius muuta maailmaa kohtaan, erilainen puhetyyli ja käytöstavat, suunnaton rikkaus ja masentava köyhyys, suuret puheet vapaudesta ja tiukat rajat erirotuisten välillä.

Hän oli saapunut kesällä pitkän laivamatkan jälkeen Ellis Islandille lukemattomien muiden paremmasta elämästä haaveilevien eurooppalaisten mukana tarkasti tietämättä, mitä toivoi. Kun virkamies oli tiukannut häneltä oleskelun suunniteltua kesto, Duncan oli mutissut jotakin epämääräistä.

Mutta sitten Duncanin esittämä, Teddy Bissetin etukäteen lähettämä suosituskirje oli vaikuttanut kuin yleisavain. Hänet oli päästetty tuon pitkän, kiemurtelevan jonon ohi, lääkäri oli tuskin vilkaissut hänen rokotustodistustaan saati että olisi tehnyt yhtä perusteellista tutkimusta kuin muille maahan pyrkijöille, ja lopuksi hänet oli melkein heitetty ulos vastaanottokeskuksesta. Hänhän kuului selvästi parempiin piireihin eikä tämän roskaakin joukkoon.

Monessakin mielessä Duncan oli oppinut näinä kuukausina enemmän kuin oli saattanut etukäteen edes kuvitella. Teddysetä oli toisaalta kuljettanut häntä mukana pitkillä lounailla ja tiukoissa neuvotteluissa, toisaalta laittanut hänet tekemään harjoittelijan töitä.

Nöyrästi Duncan oli lukenut nippukaupalla käsikirjoituksia, joita toiveikkaat harrastajakirjoittajat olivat Bissetin kustantamoon lähittäneet, mutta joihin kukaan vakituisista kustannustoimittajista ei tahtonut koskea kuin äärimmäisessä hädässä. Hän oli korjannut sylyksittäin epäselviä ladontaliuskoja ja kirjoittanut halvimpien pehmeäkantisten seikkailuromaanien takakansitekstejä, mutta yhtä lailla saanut vaeltaa kaupungin suurimmissa kirjakaupoissa ja tavata sekä nimekkäitä kirjailijoita että kuuluisia liikemiehiä.

Lukiessaan noita tekstejä, joista kovin monet olivat puhdaspiirteistä roskaa, hän ei voinut olla ajattelematta kotia, tai paremminkin erästä siellä — Bettyä, joka niin tosissaan

pyrki eteenpäin kirjoittajana. Joskus Duncan mietti, oliko tehnyt sittenkin tyhmästi lähtiessään. Mutta mitä muuta hän olisi voinut tehdä? Betty, hänen Sapphonsa, tahtoi häneltä vain ystävyyttä. Ei mitään muuta kuin ystävyyttä. Sen hän oli kyllin selvästi ilmaissut, mutta niin arvokasta kuin se Duncanille olikin, hän ei voinut tyytyä siihen.

Ja lisäksi Sappho oli vakaasti päättänyt ryhtyä opettajattareksi. Syksyn hän oli opettanut jossakin hyvin ikävässä peräkylässä Ylämaalla – tyttö parka! Siinä mielessä oli tietysti sama, oliko Duncan Edinburghissa vai New Yorkissa, ei hän kuitenkaan oiksi saanut Sapphoa nähdä. Toisaalta hän oli helpottunut siitä, ettei eräs toinenkaan saisi, tuo ärsyttävä Gerald Oag, joka pyöri Sapphon ympärillä kuin herhiläinen, niin että Duncan tunsu välillä alkukantaista mielitekoa iskeä tätä kuonoon.

Duncan oli niin ajatuksissaan, että kesti hetken, ennen kuin hän tajusi herra Bissetin puhuttelevan itseään.

-Nukutko sinä, poika? Teddy-setä hirnahti. -Vai ikävöitkö kotiin?

-Ehkä vähän, Duncan sanoi sopuisasti.

Hän oli todella kuluneina päivinä ajatellut paljon kotia. Oli outoa olla jouluna poissa, vaikka Teddy-sedän talossa häntä kohdeltiin kuin perheenjäsentä ainakin. Mutta tämä joulukuoli nyt tällainen, seuraava ehkä toisenlainen.

He olivat saapuneet suuren, komean kaupunkitalon ovelle. Palvelijatar avasi, astui niiaten syrjään ja otti sitten heidän hattunsa ja takkinsa. Duncanista tuntui aina vähän koomiselta antaa palvella tuolla tavoin itseään, mutta hän ymmärsi olla vaiti. Teddy-setä tahtoi näyttää kaikille, että oli menestynyt.

-Jaha, jaha, joko rouvalla on punssi valmiina, Teddy-setä sanoi ja hieroi käsiään.

-Rouva on salissa, palvelijatar sanoi, aivan kuin tämä olisi sisältänyt vastauksen tuohon kysymykseen.

Duncan pysähtyi suuren eteishallin ruman, kultakoristellun trymoopeilin luo. Posti jätettiin yleensä pöydälle sen eteen, ja ilokseen hän löysi nimellään varustettuna muutamia

joulukortteja sekä paksun kirjekuoren. Äiti, isoäiti ja Chrissy tapasivat postittaa kirjeensä hänelle aina yhdessä säästääkseen postimaksuja.

Muuta postia ei pöydällä peiliä vasten nojallaan ollut. Pettyneenä Duncan vilkaisu ympärilleen. Ehkä jotakin oli mennyt hukkaan? Taloon oli tulvinut viime päivinä joulutervehdyksiä sellaisia määriä, että hänen kirjeensä oli saattanut jäädä johonkin niiden väliin tai pudota pöydän taakse. Mutta sielläkään ei ollut mitään. Ja hän kun oli ollut niin varma, että vielä ennen joulua saisi...

-Tätäkö etsit? kysyi samassa kirkas ääni portaikosta.

Muutaman portaan korkeudella kaiteeseen nojaten seisoi tumma kaunotar, joka leyhytteli itseään kädessään olevalla kirjekuorella kuin se olisi ollut hienoin viuhka.

Duncan sulki hetkeksi silmänsä.

-Onko se minulle, Beverly? hän sitten kysyi kepeästi, aivan kuin kirje ei olisi ollut hänelle millään tavalla tärkeä.

-Kukapa muu tässä talossa saisi kirjeitä Euroopasta! Beverly tarkasteli kirjekuorta tiukasti kuin se olisi ollut väärennetty seteli. -Lähettiläjä: B. Stewart, Claymuir, Inverness... Inverness-shire, Skotlanti, Iso-Britannia.

-Oletko ystävällinen ja annat sen minulle, Duncan pyysi.

-Kuka on B. Stewart? Beverly Bisset tiedusteli ja katsoi kirkkailla pätkinänruskeilla silmillään alas Duncaniin. -Hän kirjoittaa kovin usein.

-Eräs ystäväni, Duncan vastasi ja koetti yhä näyttää huolettomalta. Jos Beverly aavistaisi, miten tärkeä tuo kirje hänelle todella oli, hän ei saisi sitä käsiinsä ehkä koskaan, sen verran hän oli jo tullut Teddy-sedän hemmoteltua tytärtä tuntemaan.

-Oh, ystäväsi? Mikä hänen etunimensä on? Brian? Bert? Bill? Beverly käänteli kirjekuorta käsissään ja sitten yhtäkkiä tarttui sen nurkkaan kuin olisi aikonut avata kuoren.

-Älä... Duncanilta lipsahti, ja ennen kuin ehti ajatella, hän harppasi portaat Beverlyn luo ja yritti siepata kirjeen.

Mutta tyttö vain nauroi ja riiputti kirjettä porraskaiteen yli,

niin ettei Duncan yltänyt siihen.

-Kas vain! Tämä taitaakin olla jotakin muuta kuin viesti *ystävältä*. Saat sen heti kun kerrot, mitä tuo salaperäinen ”B” tarkoittaa.

-Beverly, älä nyt ole lapsellinen! Duncan yritti kurottua kirjeeseen, vaikka joutui silloin aivan liian lähelle häntä kiusaavaa tyttöä.

-Minä tahdon tietää. Beverly suipisti suutaan. -Ellet sinä kerro, minä – minä kirkaisen!

Vaistomaisesti Duncan astui pari askelta taaksepäin. Beverly oli ollut kovin tuttavallinen hänen saapumisillastaan alkaen, ja Teddy-sedän ja Vivian-tädin hyväntahtoinen myhäily ei jättänyt arvailujen varaan sitä, mistä päin tuuli puhalsi. Toistaiseksi hän oli saanut vältettyä kiusalliset tilanteet, mutta ei lainkaan epäillyt, etteikö Beverly saattaisi tahallaan järjestää vaikka pienimuotoisen skandaalin, jos uskoi sen auttavan asiaansa.

-No? Beverly sanoi näyttäen pettyneeltä, kun oli saanut Duncanin vetäytymään.

-Se on Beatrice, Duncan mutisi hampaittensa välistä.

-Beatrice? Kovin runollista! Pidätkö sinä hänestä?

-En kai kirjoittaisi hänen kanssaan, ellen pitäisi hänestä! Duncan ojensi kätensä saadakseen kirjeen, mutta Beverly ei aikonutkaan luovuttaa sitä.

-*Beatrice*, Beverly venytti nimeä kuin purukumia ja sai Duncanin vavahtamaan inhosta. -Oletko sinä kihloissa hänen kanssaan?

-En, Duncan vastasi lyhyesti.

-Parempi onkin. Beverly katsoi häneen haastavasti. -Ja siinä tapauksessa sinua ei varmaan haittaa, vaikka minä lukisin tämän?

Seuraavassa silmänräpäyksessä Beverly todellakin repäisi kirjekuoren auki ja aikoi vetää esiin sen sisältämän viestin. Ennen kuin ehti ajatella, Duncan harppasi tytön luo, tarttui tätä ranteesta ja sieppasi kirjeen itselleen.

-Oh, hyvänen aika, en kai minä keskeytä mitään?

He molemmat kääntyivät ja näkivät rappusten juurella Beverlyn äidin, joka oli heidän huomaamattaan tullut salista. Hän oli selvästikin tehnyt omat päätelmänsä sen perusteella, että oli nähnyt Duncanin pitävän tytärtään kädestä, eikä näyttänyt olevan lainkaan pahoillaan näkemästään.

-Ei toki, Vivian-täti, Duncan sanoi ja irrotti otteensa Beverlystä kuin tämä olisi ollut kuuma kekäle. -Minä... minä...

Hän oli niin raivoissaan ja niin helpottunut puristaessaan Sapphon kirjettä vihdoin nyrkissään, ettei yhtäkkiä keksinyt mitään sopivan ympäriryöreää selitystä. Mutta se ei näyttänyt haittaavan sen enempää Vivian-tätiä kuin Beverlyäkään. Edellinen hymyili suojelevasti ja jälkimmäinen työnsi kätensä omistavasti Duncanin kainaloon.

-Etkö sinä halua tulla katsomaan joulukuusta? Beverly sirkutti.

He menivät katsomaan joulukuusta ja maistamaan punssia, ja sitten olikin jo illallisen aika, ja sen jälkeen vielä paahdettiin kastanjoita takassa, eikä Duncanille jäänyt silmänräpäystä aikaa vetäytyä lukemaan rauhassa Sapphon kirjettä. Mutta ainakin se oli nyt turvassa hänen taskussaan odottamassa hetkeä, jolloin hän vihdoin saisi olla yksin, ja siitä hän oli niin helpottunut, että sieti Beverlyn keimailun ja Teddy-sedän merkitsevät silmäniskut.

Joulunaika oli Bissetien seurapiireissä täynnä huvituksia aina uuteenvuoteen saakka, sillä Teddy Bisset piti perinteisesti joulunvälipäivät lomaa ja edellytti Duncanin tekevän samoin. Kieltämättä jouluinen New York tarjosikin niin runsain mitoin nähtävää ja koettavaa, että sitä elämästä olisi ollut sääli vaihtaa toimiston harmauteen. Mutta siltikin Duncan joskus kaipasi ladontalijuskojen ja nuhrusten käsikirjoitusten sekaan.

Toki hän nautti tanssiaisista, teatteriesityksistä, konserteista, baletista ja luistelusta Keskuspuiston jäätyneellä järvellä. Mutta mihin tahansa tilaisuuteen lähdettyessä luonnollisesti oletettiin, että hän oli Beverlyn kavaljeeri. Ja enemmänkin.

Beverly teki kaikkensa, jotta heidän välinsä olisivat

näyttäneet erityisen lämpimiltä. Hän katsoi Duncaniin palvoen mitä tämä ikinä sanoikin, tahtoi tarttua tätä kädestä teatterisalissa kun näytelmä kävi muka liian jännittäväksi, halusi Duncanin vetävän itseään luistinradalla.

Hän leikitteli omistavasti Duncanin takinnapilla tai pyyhkäisi pölyhiukkasen tämän olkapäältä, ja keskusteluun hän ripotteli sellaisia pieniä merkitseviä lausahduksia kuin ”käyn puuteroimassa nenäni, jos sen aikaa maltat odottaa” tai ”täytyyhän meidän mennä tervehtimään Vanderbildtejä, et sinä voi vaatia, että olisimme vain kahden!” Eräillä kutsuilla Beverly jopa sai siihen asti varansa pitäneen Duncanin kiikkiin mistelinoksan alla, eikä todellakaan tyytynyt muiden vieraiden hyväntahtoisen naurun säestämänä mihinkään veljelliseen poskisuudelmaan.

Duncan teki kaikkensa, jotta ei olisi antanut Beverlylle tilaisuutta minkäänlaiseen keimailuun. Mutta tyttö oli liian taitava ja tiesi liian hyvin, että Duncanin oli pakko olla ihmisten ilmoilla kohtelias.

Näennäisen viattomilla keinoillaan Beverly sai heidän yhdessäolonsa näyttämään hyvin romanttiselta muiden silmissä. Tyttö ymmärsi, että kun ihmiset kerran päätyisivät heistä tiettyyn käsitykseen, Duncanilla ei olisi mitään mahdollisuutta taistella yleistä mielipidettä vastaan. Ja jos kävisi niin, ettei Duncan kosisikaan säällisen ajan kuluessa, tuo yleinen mielipide olisi ehdottomasti Beverlyn puolella, viattoman tyttöraukan, jota eurooppalainen huikentelija olisi huijannut.

-Oh, ei hän ole kysynyt *vielä!* Duncan kuuli Beverlyn huudahtavan nauraen jollekin ystävättärelleen teatterin lämpiössä, kun hän oli hakemassa heille väliajalla juotavaa. - Mutta uusivuosi on tulossa, ja tiedäthän sinä, mitä silloin usein tapahtuu. Äiti ja isä ovat hekin aika heikkoina häneen. Ei, en ole vielä päättänyt hääpäivää, mutta se voisi sopia kesäsesonkiin.

Duncania puistatti, kun hän ajatteli mitä tapahtuisi, jos tilanne päätyisi jotakin kautta Sapphon korviin. Hän olisi

halunnut kuvata tälle kaikkea sitä kaunista ja ihmeellistä, mitä oli näinä päivinä päässyt seurapiiritilaisuuksissa näkemään, mutta pelkäsi tytön seuraavassa kirjeessään kysyvän, oliko Duncan ollut joka paikassa yksin. Tai ehkä vielä enemmän hän pelkäsi, että tämä *ei* kysyisi...

Toivottavasti Sapphon joululoma oli kaikella tavalla huolettomampi! Ainakin hän oli jouluksi tullessa kirjeessään kuvannut jo etukäteen niitä riemuja, jotka häntä Glen Longissa ja Kuusikukkulalla odottaisivat. Tyttöparka, hän taisi todellakin ikävöidä kotiin siellä kaukana opettajanpaikassaan. Jospa se saisikin hänet kaipaamaan todellista omaa kotia ja ajattelemaan Duncania hiukan lämpimämmin! Ellei sitten tuossa kylässä olisi joku, joka... Duncan ei kyennyt ajattelemaan ajatusta loppuun.

Duncan kesti joulunvälipäivät sen ajatuksen voimin, että uusivuosi oli todellakin tulossa, ja sen jälkeen he Teddy-sedän kanssa palaisivat työhön. Hän saisi olla päivät poissa talosta ja voisi tuoda illoiksi töitä kotiin. Ja kun kevätseason alkaisi, Beverly toivottavasti iskisi kyntensä johonkuhun suostuvaisempaan uhriin.

Bisseteillä oli tapana järjestää uudenvuodenaattona suuret juhlat, joihin kutsuttiin sekä Teddy-sedän liiketuttavia että Vivian-tädin seurapiirit. Kyseessä oli juhlakauden tapaus, johon saatu kutsu oli ankarasti tavoiteltu, ja josta sanomalehdet kirjoittivat sekä ennen että jälkeen tapahtuman, sillä läsnä olivat kaikki silmäätekevät.

Uudenvuodenaaton iltana Duncan nojaili suuren talon yläkerran kaiteeseen ja katseli alas aulaan, jossa kiehui silkin ja sametin, turkiksien ja sulkien keitos vieraiden saapuessa. Hän oli laittautunut valmiiksi, mutta ei halunnut mennä vielä alas. Beverly oli varmasti jo vanhempiensa kanssa vastaanottamassa vieraita, ja hän ajatteli livahtaa saliin vasta viime tingassa.

Yhtäkkiä hän muisteli niitä juhlia, joissa oli käynyt Sapphon kanssa kotona ollessaan. Miten he olivat tanssineet yhdessä, Sappho oli hymyillyt hänelle, ja hän oli saanut pitää kättään

tämän vyötäisillä. Miten he olivat puhelleet virvokkeiden ääressä, pitäneet hauskaa ystävien kanssa illallispöydässä, kotimatalla olleet vähän väsyneitä ja kodikkaasti hiljaa. Mitähän Sappho teki tänä uudenvuodenaattona?

-Voi miten herttaista, että odotit minua, kujersi samassa pehmeä ääni Duncanin korvaan, ja sormusten ja rannekorujen koristeleva käsi laskeutui hänen frakkinsa hihalle. -Olenko minä nyt minkään näköinen?

Duncan huokasi itsekseen tajutessaan, että oli mennyt lankaan. Sitten hän kääntyi katsomaan Beverlyä ja järjesti kasvoilleen soveliaan hyväksyvän ilmeen.

-Olet oikein sievä, hän sanoi ystävällisesti.

Beverly kohotti nypittyjä kulmakarvojaan.

-Sievä? hän toisti nauraen. -Etkö sinä parempaan pysty?

-Sinä olet kaunis, Duncan pakotti itsensä sanomaan ja toivoi, ettei toiste elämässään joutuisi valehtelemaan sillä tavalla.

Tavallaan se ei ollut vale, sillä sesongin uusimman muodin mukaan Beverly todellakin oli kaunis. Hänen pukunsa, kampauksensa ja korunsa kertoivat vauraudesta, ja hänen rohkea katseensa olisi varmasti viehättänyt joitakin miehiä.

Mutta Duncan tajusi ajattelevansa erästä sinisilmäistä ylämaalaistyttöä, joka ei milloinkaan olisi pukeutunut noin paljastavaan tanssiaispukuun, ja jonka kampausta ja korut eivät edes suurimmissa juhlissa todistaneet niinkään rahasta kuin hyvästä mausta. Äkkiä hän ikävöi Sapphoa ja tämän valkoista musliinipukua niin, että se teki kipeää.

-Mitä nyt? Beverly kysyi harvinaisen lempeästi. Hän ilmeisestikin oletti Duncanin tummuvan katseen merkitsevän jotakin aivan muuta kuin koti-ikävää.

-Ei mitään, Duncan vastasi nopeasti. -Tahdotko sinä alas?

-Mennään. Beverly pujotti kätensä hänen käsivarrelleen, ja he alkoivat laskeutua portaita.

Duncanille ei koskaan täysin selvinnyt, kompastuiko Beverly todella korkeissa koroissaan portaita peittävään paksuun mattoon, vai oliko tämä vain kompastuvinaan. Mutta

tyttö päästi pienen kirkaisun ja tarttui toisellakin kädellään Duncaniin. Tämä taas vaistomaisesti sieppasi tytöstä lujemmin kiinni.

Beverlyn huudahdus herätti niiden huomion, jotka tungeksivat ala-aulassa kohti salia. Kaikki nuo kymmenet ihmiset katsoivat ylös, ja yhtäkkiä Duncan ajatteli katkerana, että puuttui vain valonheittäjä ja dramaattisesti rummuttava orkesteri, jotta teatteriesitys olisi ollut täydellinen. Monikaan ei ollut huomannut, että Beverly oli ollut kaatua, vaan katsoessaan ylös portaisiin he näkivät vain talon kauniin tyttären tiiviisti punatukkaisen nuoren miehen otteessa.

He näyttivät rakastuneelta parilta, ja ilman muuta kaikki läsnä olevat olettivat heidän olevan sellainen. Kun he laskeutuivat jäljellä olevat portaat, ihmisjoukko jakaantui heidän edessään. Vieraiden kasvot olivat sulaneet hymyyn, kädet ojentuivat. Eikä ollut epäilystäkään siitä, etteikö Beverly olisi nauttinut tästä huomiosta täysin rinnoin. Hän hymyili ja nyökkäili, antoi poskisuudelmia ja tarjosi kätensä suudeltavaksi, ja piti koko ajan Duncanista tiukasti kiinni.

Kukaan ei kysynyt mitään, kukaan ei kyseenalaistanut mitään. Eikä Duncanilla ollut pienintäkään mahdollisuutta koettaa selittää kenellekään, mistä oli kysymys — ja ennen kaikkea: mistä *ei* ollut kysymys. Beverlyn käsi lepäsi näköjään kevyesti hänen käsivarrellaan, mutta tosiasiassa tyttö veti häntä määrätietoisesti eteenpäin, halki vierasjoukon, kohti salin ovea, kohti vanhempiaan, joiden tyytyväisistä ilmeistä ei voinut erehtyä.

Duncanista tuntui, kuin häntä olisi viety kohti mestauslavaa. Beverly pakotti hänet viereensä oven luo toivottamaan vieraita tervetulleeksi, ja Teddy-setä esitteli hänet jokaiselle yksitellen ja muisti aina mainita hänen olevan ”kuin meidän oma poikamme”. Kun ihmiset kysyivät varsin kehnoin teatterikuiskauksin Beverlyltä, joko tätä sai onnitella, tyttö nauroi veikeästi ja loi Duncaniin katseita, jotka kertoivat enemmän kuin tuhat sanaa.

Yhtäkkiä Duncan tunsu katkeruutta vanhempiaan kohtaan.

Elleivät he olisi kasvattaneet häntä herrasmieheksi, joka ei koskaan loukkaisi naista, hän olisi ehkä saattanut taistella vastaan. Nyt hän ei yksinkertaisesti kyennyt häpäisemään Beverlyä tölväisemällä ääneen, ettei todellakaan ollut vähintäkään syytä onnitella, ei vaikka Beverly olisi ainoa tyttö koko maailmassa. Mutta ehkä hän pääsisi liukenemaan siinä vaiheessa, kun kaikki kutsuvieraat olivat sisällä.

Toisin kävi, sillä Beverlyllä ei ollut pienintäkään aikomusta päästää hänestä irti, ei minkään tekosyyin nojalla. Tarjoilijat kantoivat sisään tervetuliaismaljat, ja Teddy-setä kehotti vieraitaan juomaan päättyvälle vuodelle ja ”vanhalle kunnan Euroopalle”. Samalla hän katsoi Duncaniin tavalla, joka sai tämän melkein tukehtumaan shampanjaansa. Vanha kunnan Eurooppa! Miksei hän ollut pysynyt siellä?

Ja sitten orkesteri aloitti, ja Vivian-täti taputti heitä molempia olkapäälle.

-Eiköhän teidän kuulu aloittaa tanssi, lapset, hän sanoi hymyillen.

Duncan oli vähällä sanoa, että oli juuri nyrjäyttänyt jalkansa pahasti eikä voisi astua askeltakaan saati tanssia, mutta ei ehtinyt. Beverly katsoi häneen hymyillen punatuilla huulillaan ja sanoi:

-Tietysti me aloitamme!

Hän ei sanonut ”kultaseni”, mutta kuka tahansa saattoi äänensävyistä kuvitella sanan lauseen perään. Ja ennen kuin Duncan ehti suutaan avata, hänet oli vedetty ihmisjoukon läpi salin keskelle.

Onneksi vieraat olivat jo juhlatunnelman vallassa ja lattia täyttyi kohta muistakin tanssivista pareista. Äkkiä Duncan tajusi, että tämä olikin kaikista turvallisin paikka. Niin kauan kuin hän tanssisi Beverlyn kanssa, tyttö ei voisi vaatia häntä tekemään mitään muuta.

-Oletpa sinä hapan, Beverly samassa tirskahti. -Kiristääkö kauluksesi?

-Mitä ihmettä sinä yrität! Duncan puuskahti, vaikka hyvin tiesi. -Oletko seonnut? Emmehän me ole...

-Etpä sinä vastaankaan laittanut, Beverly huomautti purevasti.

-Miten minä olisin voinut laittaa vastaan? Heittää sinut alas portaita, vai?

Beverly nauroi hilpeästi ja ohitanssivat parit vilkaisivat heitä hyväntahtoisesti hymyillen. Sitten hän taas katsoi Duncaniin terävästi.

-Sano yksikin asia, jossa sinun *Beatricesi* voittaa minut! hän sähähti. -Onko hän kauniimpi? Onko hän rikkaampi? Pystyykö hänen isänsä tarjoamaan sinulle paremmat etenemismahdollisuudet? Pääsetkö hänen kauttaaan parempiin seurapiireihin?

Duncan katsoi alas seuralaiseensa, jonka kasvot oli taitavasti ehostettu, jonka hiukset oli käherretty näyttäväksi kruunuksi timanttikampoineen, jonka sädehtivän ja läikehtivän puvun kaula-aukko ei jättänyt paljonkaan arvailun varaan ja joka katsoi häneen vaativasti.

Mitä hän voisi sanoa? Ei Beverly koskaan käsittäisi!

Yhtäkkiä hän muisti Sapphon heidän viime tanssiaisissaan joskus edellisenä keväänä, kun hän oli saanut tämän raahattua ulos kesken tenttilukujen. Tytöllä oli ollut pitkästä aikaa yllään valkoinen puku, ja jo pelkästään se oli saanut Duncanin hieman sekopäiseksi.

Sapphon koristuksena oli ollut vain vaatimaton helmikampa hiuksissa ja kasvoilla hipaisu puuteria. Mutta hänen silmänsä olivat loistaneet, hymykuopat olivat kovertuneet hänen poskiinsa. Hän oli tanssilattian tungoksessa nojannut luottavaisesti Duncanin käsivarteen ja vain nauranut, kun joku pari oli törmännyt heihin ja oli syntynyt yleistä kirkumista ja sekamelskaa. Ja hämmingin aikana Duncan oli saanut puristetuksi Sapphon silmänräpäykseksi itseään vasten muka suojellessaan tätä tönimiseltä.

-Minä... minä olen pahoillani, Duncan mutisi, ja tarkoitti sitä todella.

-Et siis pysty vastaamaan kysymyksiini ”ei”, Beverly ilmoitti. -En minä mitään rakkaudentunnustuksia sinulta

vaadi — mehän olemme New Yorkissa — mutta kai käsität, että edellytän hiukan kiitollisuutta siitä, mitä sinulle tarjoan!

Duncan ei sanonut enää mitään. Vaieten hän tanssitti Beverlyä useiden kappaleiden ajan, vaikka tiesi, ettei sekään rikkoisi vieraiden luuloja heistä. Mutta hänellä ei ollut pienintäkään aikomusta altistua enää mihinkään vaarallisempaan Beverlyn seurassa.

Lopulta orkesteri kuitenkin vetäytyi tauolle. Oli pieni väliaika ennen illallista. Kun joku Beverlyn ystävättäristä tuli tämän puheisiin, Duncan käytti tilaisuutta hyväkseen ja livahhti sivuhuoneeseen, jonne virvokkeet oli katettu.

Hän kuvitteli voivansa edetä sitä kautta palvelusväen portaisiin ja ullakon läpi omaan huoneeseensa, mutta erehtyi. Sillä kun hän oli jo huokaamassa helpotuksesta päästyään kirjastoon asti, hän kuuli takaansa äänen, joka kysyi:

-Minuako etsit, poika?

Teddy Bisset oli seurannut häntä, punsilasi toisessa ja sikari toisessa kädessä, selvästikin mitä mainioimmalla tuulella.

-Kas niin, Teddy-setä sanoi hyväntahtoisesti, laski punssilasin pienelle mahonkipöydälle kahden topatun nojatuolin väliin ja järjesteli muhkean olemuksensa istumaan.

-Sinä varmaan haluat kysyä minulta jotakin, eikö niin!

Duncan seisoi toisen nojatuolin vieressä ja puristi sormensa sen koristeveistoksiin niin, että kynnet upposivat lakkaukseen. Miten ihmeessä hän oli joutunut tällaiseen sotkuun?

-Teddy-setä, hän aloitti vähän käheästi, -minä... En minä ole kosinut Beverlyä.

Herra Bisset kohotti kulmakarvojaan ja pölläytti sikarista savupilven.

-No mutta! Kylläpä sinä yleensä suusi saat auki. Mutta ei nyt pidetä niin tiukasti kiinni muodollisuuksista. Tiedämmehän me kumpikin, että tyttö suostuu. Pyydänpö hänet heti tänne? Ajattelin, että voisinkin julkistaa kihlauksenne illallisen aluksi, kun kaikki ovat koolla.

-Teddy-setä, Duncan sanoi lujemmin, -minä *en aio* kosia

Beverlyä!

Hetken hiljaisuuden jälkeen herra Bisset naurahti.

-Ujosteletko sinä? Enpä olisi uskonut! Tahdotko minun puhuvan puolestasi?

-Teddy-setä, Duncan sanoi epätoivoisena, -minä en halua kosia Beverlyä!

Oli jälleen hiljaista, mutta yhtäkkiä jotenkin uhkaavalla tavalla.

-Mitä sinä tarkoitat? herra Bisset kysyi lyhyesti. Samalla tavalla Duncan oli kuullut hänen puhuvan niille liikekumppaneilleen, joiden vuoksi oli kärsinyt taloudellista tappiota.

-Minulla ei ole pienintäkään aikomusta kosia Beverlyä. En välitä hänestä vähääkään. Hän — hän on vain tahtonut itse antaa sellaisen vaikutelman... Mitä minä olisin voinut tehdä? Mutta Teddy-setä, minä en todellakaan aio...

-Rauhoituhan nyt, Duncan, sanoi herra Bisset pakotetun lempeästi. -Se on suuri askel, ja tottahan se jännittää sinua. Mutta ajattelepa, mitkä ovet, millaisen tulevaisuuden se sinulle avaa! Kun Beverly vastaa sinulle myöntävästi, sinusta tulee Bissetin kustantamon tuleva omistaja, Manhattanin uusi kirjakuningas! Olet vasta viidenkolmatta, mutta olisit yksi tämän kaupungin rikkaimmista miehistä! Äläkä murehdi, että minä liikaa komentelin — hyvin mielelläni jätän vastuun liikkeestä vähitellen sinulle. Sinä et ole tyhmä.

Duncan nieleskeli. Hänen oli myönnettävä, että tuo kaikki kuulosti kovin houkuttelevalta. Saada haltuunsa yksi maan vaikutusvaltaisimmista kustantamoista — saada päättää siitä, millaista kirjallisuutta tämä kansa lukisi — saada elää loppuelämänsä ilman hetkenkään taloudellista huolta... Päästä omilleen joka suhteessa, saada vaikutusvaltaa ja vastuuta, päästä eroon isän määräysvallasta, saada näyttää että hänkin osasi ja ymmärsi jotakin!

-Ymmärräthän sinä, poikaseni, että isälläsi ja minulla oli erinäisiä toiveita, kun pyysin sinua tänne, herra Bisset jatkoi yhä ystävällisemmin. -Me olimme poikina parhaat ystävät,

eikä mikään ilahduttaisi meitä enemmän kuin se, että lapsemme löytäisivät yhteisen onnen.

Yhtäkkiä Duncan ajatteli valkoiseen musliinipukuun pukeutunutta tyttöä, jonka kanssa oli tanssinut Edinburghissa, mutta joka oli nuhdellut häntä hupsuttelusta, kun hän oli koettanut kotimatalla kuiskata tämän korvaan lempeitä sanoja. Monetko rukkaset Sappho oli hänelle antanut? Montako kertaa hän oli turhaan koettanut puhua tälle herkemmistä asioista? Miten todennäköistä oli, että tilanne koskaan muuttuisi? Minkä tähden hänen pitäisi roikkua löysässä hirressä, nöyryyttää itsensä yhä uudelleen? Sen tähdenhän hän oli tarttunut tähän mahdollisuuteen, lähtenyt Amerikkaan, päästäkseen irti siitä kaikesta!

-Isäsi kertoi, että sinulla on ollut sydänsuruja, herra Bisset sanoi, aivan kuin olisi lukenut Duncanin ajatukset. -Se on varmasti herttainen tyttö, mutta — hän ei ole suostunut sinulle. Ja tuolla on Beverly, jolle sinun tarvitsee tuskin sormeasi koukistaa, kun hän on sylissäsi.

Miten helppoa se olisi! Vain yksi sana, yksi kysymys, ja kaikki olisi selvää! Hän jäisi Amerikkaan, hän saisi aloittaa uuden elämän, hänellä olisi kaunis vaimo ja kaikki maallinen hyvä, eikä hänen tarvitsisi enää odottaa sydän pamppaillen kirjeitä, joihin hänen nimensä oli kirjoitettu täsmällisellä nuoren opettajattaren käsialalla, mutta joissa ei koskaan annettu pienintäkään toivoa...

Huone tuntui äkkiä tukahduttavalta, ja vaistomaisesti Duncan työnsi sormensa kauluksen sisään. Samalla hän tunsi, että frakin rintataskussa nenäliinan takana piilossa oli jotakin.

Se oli valokuva. Tuon kuvan hän oli pari vuotta aiemmin näpistänyt albumista edinburghilaisessa täysihoitolahuoneistossa, kun oli aikansa kuluksi katsellut valokuvia joutuessaan odottamaan Sapphoa. Tyttö seisoi kuvassa kotinsa puutarhassa vaaleassa puvussa — hymyilevänä, suloisena, ihanana! Kuva oli Duncanille niin rakas, että hän piti sitä aina sydäntään vasten, hän oli jopa nyt siirtänyt sen arkipukunsa taskusta frakin taskuun kuin

amuletiksi Beverlyn päälleköypää keimailua vastaan.

Samassa hän muisti, miten edellisen joulun alla ei ollut enää saanut hillityksi itseään, vaan oli hetken mielifohteesta vetänyt Sapphon syliinsä ja suudellut tätä. Ja tyttö oli todella antanut hänen tehdä sen, antanut hänen syleillä itseään, vastustelematta vähääkään – ja irtautunut lopulta ennemmin ujona kuin vihaisena, vaikkakin sitten paeten huoneesta. Sen täytyi merkitä jotakin!

Entä jos hän suostuisi tähän isän ja Teddy-sedän erinomaiseen suunnitelmaan? Jos hän antaisi periksi? Lakkaisi taistelemasta? Hän ei saisi koskaan tietää – hän joutuisi elämään loppuelämänsä liitossa, jossa ei olisi vähääkään rakkautta, ja hän joutuisi loppuelämänsä kysymään itseltään ”entä jos”. Entä jos Sappho olisikin eräänä päivänä suostunut? Jos ihme olisikin tapahtunut? Jos hän oli heittämissä onnensa katujoaan maallisen mammonan tähden?

Sillä mitä hän tekisi yhden Amerikan suurimman kustantamon johtajana ja rikkaana miehenä, jos hän ei koskaan enää näkisi Sapphoa!

-Teddy-setä, hän sanoi vähän värähtävällä äänellä. -Olen pahoillani, mutta minä en voi mennä Beverlyn kanssa naimisiin.

Herra Bissetin lempeys oli poispyyhkäisty.

-Typerä poika! hän ärähti ja löi nyrkkinsä mahonkipöytään niin, että punsilasi hypähti. -Luuletko sinä minun hyvän hyvyttäni ottaneen sinut tänne? Kuvitteletko sinä noin vain voivasi käyttää hyväksesi minun vieraanvaraisuuttani ja liikesalaisuuksiani ja sitten kävellä vihellellä tienesi? Ilmaisia lounaita ei ole, Duncan Fleming!

Duncan nielaisi kauhistuneena, sitten hänen sisunsa nousi.

-*Myyntisopimuksessa* pitäisi sentään etukäteen sopia hinta! hän ärähti. -Jos olisin tiennyt, mikä se on tässä tapauksessa...

He tuijottivat hetken toisiaan. Muista huoneista kantautui puheensorinaa, korkojen kopinaa, lasien kilinää. Aivan pian olisi aika asettua illallispöytään, ja epäilemättä monetkin vieraista odottivat isännällään olevan silloin jotakin

kerrottavaa.

-Kyllä minä tiedän, ettei Beverly ole helppo eikä lempeä luonteeltaan, herra Bisset sitten sanoi hiukan sovittelevammin ja imi sikariaan. -Onhan siihen jokin syy, että hän on ylipäättään vielä vapaa, myötäjaisistään ja tulevasta perinnöstään huolimatta. Mutta sinä olet reipas nuori mies, ja tyttö on kaunis. Etkö voi käyttää silmiäsi ja sulkea korviasi? Niinhän muutkin tekevät.

-En, Duncan sanoi.

-Sano nyt edes minulle, ettet kieltäydy sen tyttölapsen tähden, joka ei halua sinua!

-Hän ei ehkä halua minua, mutta ellen saa häntä, en minä halua ketään muutakaan, Duncan vastasi yhtäkkiä täysin varmana tästä asiasta.

Herra Bissetin kärsivällisyys oli nyt lopussa. Hän vääntäytyi pystyyn tuolistaan, siemaisi punssilasinsa tyhjäksi ja sammutti sikarinsa sen pohjalle.

-Minä annan sinulle neljänneksen, hän sanoi kylmästi. - Sen verran voin viivyttaa illallista. Mutta kun istumme pöydässä, odotan, että sinulla on minulle kerrottavaa.

Jos Duncanista oli aiemmin illalla tuntunut siltä, kuin häntä olisi viety mestauslavalle, hänestä tuntui nyt kuin hänet olisi suljettu vankityrmään. Kukaan ei kuunnellut häntä tai välittänyt siitä, oliko hän syyllinen vai ei. Kaikki oli jo päätetty häntä varten. Ja isä! Oliko isä todella saattanut kuvitella, että hän unohtaisi Sapphon, myisi itsensä...

-Menen käskemään Beverlyn tänne. Herra Bisset kääntyi ovelle.

Lause vaikutti Duncaniin kuin sähköisku. Jos Beverly astuisi tänä iltana tähän huoneeseen, Duncan ei koskaan poistuisi sieltä vapaana miehenä. Kaikki olisi hukassa, mikään rimpui lu ei auttaisi, heidän kihlausuutisensa olisi vähintään kahden palstan levyisenä *New York Timesin* seuraavassa numerossa, eikä valkopukuinen tyttö koskaan enää tanssisi hänen kanssaan...

Kerran elämässään Duncan oli kokenut samanlaista

kauhua. Kouluaikana hänen luokallaan oli ollut opettaja, jota vihattiin yleisesti tämän epäoikeudenmukaisen ja pilkallisen käytöksen tähden. Lopulta poikien mitta oli tullut täyteen, ja heitä oli lähtenyt syksyisenä iltana joukko opettajan asunnolle. He olivat hiipineet tämän ikkunan alle ja järjestäneet sellaiset kissannaukujaiset, että se oli kuulunut korttelien päähän.

Liian myöhään, ikkunan jo lävähtäessä auki, he olivat tajunneet, ettei opettaja ollut yksin, vaan että rehtori oli vierailulla tämän luona. Jänisräikät, pillit ja torvet olivat lentäneet poikien käsistä, kun he olivat säännäneet pakoon halki taloa ympäröivän pienen puutarhan päästäkseen kadun varjoihin, koko ajan odottaen, milloin rehtorin koura tarttuisi heitä kauluksesta.

Kukaan ei ollut jäänyt kiinni eikä kukaan tunnustanut seuraavina päivinä järjestetyissä hirmuisissa kuulusteluissa, mutta Duncan ei ollut milloinkaan unohtanut sitä kauhun tunnetta, jonka vallassa he olivat paenneet paikalta.

Hän tunsu nyt täsmälleen samoin. Ellei hän pakenisi, häntä tarttuisi kauluksesta koura, joka oli tuhannesti hirmuisempi kuin Edinburghin poikakoulun pelätyn rehtorin. Ja hänen kouluvuosinaan vielä ahkerassa käytössä ollut karsserikoppi koulun kellarissa olisi ollut hermolepoa verrattuna siihen vapausrangaistukseen, johon häntä oltiin ajamassa.

Ennen kuin ehti ajatella mitään, Duncan pakeni. Hän syöksyi ovesta tarjoiluhuoneeseen ja töni ihmisiä tieltään päästäkseen salin läpi. Hän juoksi kuin ainakin takaa-ajettu läpi eteishallin, ulos ovesta ja alas portaita. Lakeerikenkien sileät pohjat luistivat lumisella kadulla, Duncan kaatui kyljelleen ja liukui vähän matkaa jalkakäytävää alas, ennen kuin pääsi pystyyn ja jatkoi juoksuaan.

Ilman päällyysvaatteita, frakinliepeet hulmuten, kengät lipsuen hän juoksi eteenpäin törmäillen vastaantuleviin juhalseurueisiin ja pujotellen automobiilien ja ajurien välistä. Hän juoksi halki Manhattanin kohti pohjoista kertaakaan pysähtymättä, ilman ainoatakaan järkevää ajatusta. Hienot talot muuttuivat yhä vaatimattommiksi, ihmiset yhä

köyhemmiksi, kadut yhä saastaisemmiksi. Täällä ei totisesti näkyisi timanttikampoja eikä tanssiaispukuja.

Duncan oli kadottanut täysin ajantajun eikä tiennyt, kauanko oli paennut, kun eräässä kadunkulmassa kengänpohjat lipesivät taas. Hän putosi kontalleen likaiseen lumeen ja jäi siihen huohottamaan. Keuhkoja poltti, jalat vapisivat, käsiä kirveli ja kasvoilla roikkuvat hikiset punaiset hiukset alkoivat vetäytyä kuuraan pakkasessa.

Samassa kuului räjähdys. Kaukana hänen takanaan taivaalle kohosi ensimmäinen raketti, ja kirkonkellot alkoivat soida. Oli puoliyö, vuosi oli vaihtunut. Raketit seurasivat toistaan, taivaanranta punertui niiden loisteesta.

Duncan koetti nousta, mutta jalat pettivät ja hän putosi uudelleen lumentöhryiselle kadulle. Hän nojasi päätään talon seinään ja keräsi voimia samalla, kun koko muu New York hurrasi uudelle vuodelle.

Mitä ihmettä hän teki täällä — tässä ”vapaiden maassa”, totisesti! Miksei hän ollut pysynyt kotona? Miksei hän ollut vaikka seurannut Sapphoa tuohon kaukaiseen pikkukylään, tehnyt mitä tahansa saadakseen tämän taipumaan, *taistellut*? Miksi hän oli paennut, silloinkin paennut, kuten nyt, yrittämättä kaikkeaan? Hän oli elämänsä pahimmassa liemessä, sillä miten hän saattaisi enää edes palata Bisseteille?

Ja missä hän ylipäätään *oli*? Saatuaan hengityksensä hiukan tasaantumaan Duncan otti tukea seinästä ja nousi horjuen jaloilleen. Hän ei totisesti ollut tottunut juoksemaan tällä tavalla mailikaupalla, eikä varsinkaan näissä varusteissa! Ohutpohjaisten kenkien saumat olivat jo aikapäiviä päästäneet sohjon läpi, toinen housunpolvi oli rikki, kaulus jossakin vaiheessa irronnut ja liivinnapit kadonneet. Vaistomaisesti Duncan koetti rintataskuaan, mutta valokuva oli siellä hyvässä tallessa.

Täälläkin oli liikkeellä juhlivia seurueita, mutta ei tosiaankaan turkiksissa ja silinterihatuissa. Eikä hän, valkoihoinen herrasmies, ollut tänne millään tavalla tervetullut.

Yhtäkkiä Duncan tajusi olevansa paitsi eksynyt, myös rahaton. Hänen lompakkonsa oli Bisseteillä, pukeutumispöydän reunalla, johon hän itse oli sen laskenut. Eihän hänen mieleensäkään ollut tullut, että hän tarvitsisi rahaa, että hän lähtisi talosta ulos! Hän ei siis voisi ottaa edes ajuria — sikäli kuin täältä ajurin saisi ja sellainen hänet kyytiin huolisi tämän näköisenä.

Mutta pakkanen alkoi kiristyä, ja ellei hän hiestyneenä ja märissä, ohuissa vaatteissaan pääsisi pian sisätiloihin, ei hänen tarvitsisi kauan murehtia sen enempää eksymistään kuin ajureitakaan.

Duncan katseli ympärilleen epätoivoisena, kun näki kadun yläpäässä kuluneen kyltin. Pelastusarmeijan yömaja loisti hänen, kuten sinä yönä monen muunkin, silmiin toivon tähtenä.

Juoksunsa jälkeen Duncan oli niin kipeä ja kangistunut, että pääsi enää tuskin kävelemään, kun paniikki ei enää siivittänyt hänen askeleitaan. Matka yömajan portaille tuntui kohtuuttoman pitkältä, mutta kun hän avasi oven, sisältä tulvi valoa ja lämpöä.

Uudenvuodenyönä yömaja oli tupaten täynnä miehiä, joilla ei syystä tai toisesta ollut muuta paikkaa mihin mennä. Kaikenvärisiä, kaikenikäisiä miehiä, osa nöyrinä ja hiljaisina vähäisiä tavaranyyttejään varjellen, osa synkkinä eteensä tuijottaen, osa koettaen peitellä taskussaan tai puseronsa alla pulloa, jottei valvoja takavarikoisi sitä ja heittäisi heitä ulos. Kaikenlaisten kielten kakofonia surisi makuusaleissa kuin ainakin Baabelissa, ja hajujen sekamelska oli vähällä lyödä Duncanin tainnoksiin.

-Hyvää iltaa, sanoi joku.

Se oli Pelastusarmeijan upseeri, keski-ikäinen mies, joka seisoi eräänlaisen vastaanottotiskin takana ja ilmeisesti piti kirjaa tulijoista ja menijöistä.

-Hyvää uutta vuotta, Duncanilta lipsahti, ennen kuin hän ehti ajatella.

Mies naurahti.

-Hyvää uutta vuotta, hän sanoi vastaan. -Miten minä voin auttaa?

-Minä olen... tainnut eksyä.

-Niin arvelen. Mies nyökkäsi, ja hänen katseensa kertoi kaiken: taas yksi rikas poikaessu, joka oli typerän vedonlyönnin tai liian viininjuonnin seurauksena päätynyt uudenvuodenyönä kauas kotoa. -Park Avenue vai Upper East Side?

-Park Avenue, Duncan mutisi. -Taisin juosta liian kauas, eikä minulla ole rahaa mukana. Siellä on aika kylmä.

Nyt miehen katse muuttui uteliaaksi. Hän oli havainnut, ettei tämä sankari ollut juopunut eikä muutenkaan niitä tyypillisiä herraspoikia, joita joskus ilmestyi yömajaan apua hakemaan eksytyään vääränlaiseen seuraan.

-Te juoksite Park Avenuelta tänne? hän kysyi kiinnostuneena. -Melkoinen kunto teillä.

-Joskus kauhu antaa siivet, Duncan totesi.

Mies vakavoitui.

-Istukaa, hän sanoi. -Saatte lämmintä juotavaa.

Kohta Duncan istui pienen kamiinan ääressä käsissään peltimukillinen mustaa kahvia ja jaloillaan mielenkiintoisen väriseksi kauhtunut huopa. Kengät ja sukat hän oli riisunut ja levittänyt kuivumaan, vaikka epäili, että jalkineiden osalta tie oli kuljettu loppuun.

Hän lämmitti käsiään kuuman mukin ympärillä ja katseli vaivihkaa ympärilleen. Tämä oli sitä Amerikkaa, jolta hänet oli tähän asti lähestulkoon kokonaan saatu varjeltua. Hänen Amerikkansa oli ollut liikemiesten, varakkaiden valkoihoisten menestyjien maa. Siinä maassa ei ollut köyhiä, sairaita, kodittomia, värillisiä. Ne olivat kaikki täällä.

Pelastusarmeijalainen oli käynyt kierroksella makuusaleissa ja tuli nyt istumaan hänen viereensä.

-Tuntuuko jo paremmalta? hän kysyi ystävällisesti.

Duncan nyökkäsi.

-Epäilen, että jään eloon, hän mutisi. -Enkä tiedä, onko se hyvä asia.

Mies nojasi kyynärpäitä käsiinsä ja katseli hetken liekkien kajoa kamiinan luukun raoista.

-Voinko auttaa jotenkin muuten? hän sitten kysyi. -Jos mies juoksee hatutta ja takitta Park Avenuelta tänne asti, hänellä ei todellakaan ole kaikki hyvin.

Duncan katseli alas kahviinsa. Yhtäkkiä häntä hävetti. Nämä ihmiset täällä eivät juhlineet uuttavuotta illallisin ja tanssein — heillä tuskin olisi arkipäivänäkään kylliksi syötävää — he olivat ehkä työttömiä tai sairaita tai sairaita ja siksi työttömiä. Heillä oli ehkä jossakin perhe, tai sitten ei, ehkä he olivat yksin koko maailmassa.

Ja hän oli sääntynyt tiehensä kuin heikkopäinen, kun häntä oli koetettu painostaa kihloihin. *Kihloihin!* Miksei hän vain yksinkertaisesti sanonut Teddy-sedälle ei kiitos ja kysynyt, koska lähtisi seuraava laiva takaisin Skotlanttiin?

-Se tuntuu nyt niin... typerältä, hän mutisi lopulta. -Täällä.

Pelastusarmeijalainen hymyili.

-Te varmaan ajattelette, että tämän univormuni tähden minä ymmärrän vain tietynlaisia ongelmia, hän sanoi. -Ja myönnettäköön, että hyvin usein työni on jakaa soppaa ja saippuaa. Mutta aina toisinaan tarvitaan sielunhoitoakin. Kunhan vähän lämpenette, hänkin teille ajurin, mutta tahtoisitteko sitä ennen keventää mieltänne?

Duncan katsoi mieheen. Yhtäkkiä hän ajatteli, että tämä muistutti jollakin tavalla isää. Ja isästä hänen mieleensä tulivat kaikki ne asiat, jotka Teddy-setä oli hänen kasvoilleen syytänyt. Ja ennen kuin ehti ajatella, hän tajusi kertovansa tuolle ventovieraalle amerikkalaiselle kaikesta, alkaen erästä valkopukuisesta työstä kaukana kotona ja päätyn Park Avenuen komean talon kautta tähän kamiinan ääreen.

-Otatteko lisää kahvia? mies kysyi arkisesti, kun hän vihdoin vaikenä. Duncan nyökkäsi, ja amerikkalainen nousi kaatamaan uuden mukillisen hänelle ja toisen itselleen. Makuusaleissa oli hiljentynyt, niissä nukuttiin vihdoin.

-Tämä herra, jonka luona asutte... Hän on kai tottunut saamaan aina kaiken haluamansa? pelastusarmeijalainen

sitten sanoi. -No, meille kaikille on hyväksi joskus pettyä. Oli hyvä, että piditte puolenne. Oli hyvä, ettette tahtonut loukata nuorta neitiä julkisesti. Ja ehkäpä sekin oli hyvä, että säntäsitte tiehenne.

-Niinkö? Duncan kysyi hämmästyneenä.

Mies naurahti.

-Saattaisin kuvitella, että he ovat nyt hiukkasen huolissaan, hän sanoi. -Te olette rahattomana vieraassa kaupungissa, ja tänä yönä on liikkeellä kaikenlaista väkeä. Ensinnäkin isäntäväkenne tajuaa, että olette tosissanne, ja toiseksi uskon, etteivät he ilkeä enää kovin pahasti teitä painostaa, kun saavat teidät ehjänä takaisin.

Duncan punastui.

-Silti se oli lapsellista, hän mutisi.

-Sitä se kyllä oli, mies sanoi, ja he hymyilivät molemmat.

-No, Duncan sitten huokasi ja tyhjensi kahvimukinsa, - minun pitäisi kai ruveta pyrkimään takaisinpäin. Uskotteko todella, että ajuri ottaa minut kyytiin luottaen siihen, että perillä saa maksun?

-Ehkä hämmästytte, mutta ette te ensimmäinen frakkipukuinen ole, jota täältä kotiin lähetetään, amerikkalainen sanoi levollisesti. -Tänä yönä ajurin saaminen kuitenkin kestää. Mitä te sanoittekaan siitä työstä, joka odottaa teitä kotona Euroopassa?

Vähän aikaa Duncan vain katsoi ystävälliseen isäntäänsä. Sitten hän tajusi, että tämä oli todellakin sielunhoitaja. Kaiken hänen sekavan selostuksensa keskeltä mies oli poiminut sen asian, joka häntä eniten satutti.

-Ei hän odota minua. Jos odottaisi, en olisi täällä!

-Sanoitte kuitenkin, että hän kirjoittaa teille usein. Että olette hyviä ystäviä.

-Sitä kyllä. Duncan nojautui eteenpäin tuolissaan ja tunsi jotakin takkinsa rintataskussa. Enempää ajattelematta hän veti valokuvan esiin ja ojensi sen pelastusarmeijalaiselle.

-Te kuljetatte tätä mukanne? Miehen silmissä oli haikea katse, aivan kuin hän tässä ankeassa loukossa, kaikkien

toivottomien elämänkohtaloiden keskellä, olisi nähnyt jotakin puhdasta ja ylevää ja liikuttunut syvästi. -Hän on hyvin suloinen. Hän ei näytä tytöltä, joka ehdoin tahdoin murtaisi miehen sydämen.

-Ei hän tajua murtavansa minun sydäntäni, Duncan sanoi hämmästyneenä käsittäessään asian. -Ei hän tajua, että minä... olen tosissani!

Mies ojensi kuvan takaisin, ja Duncan talletti sen huolellisesti taskuunsa.

-Ehkä teidän pitäisi vähän ravistella häntä.

-Ravistella?

-Sanoitte, että tämän illan tapahtumien jälkeen haluatte pois maasta niin pian kuin suinkin. Mutta entäpä, jos vielä jäisitte?

-Jäisin? Duncan puisti päätään. -Ei, enhän minä voi. Eikä häneen tepsii sellainen — tarkoitan, että hän muuttaisi mielensä jos kuulisi minusta ja...

-En tarkoittanutkaan, että jäisitte tähän kaupunkiin tai ryhtyisitte mihinkään typeryyksiin tehdäkseen hänet mustasukkaiseksi. Sellaiset yritykset ovat yleensä tuhoon tuomittuja. Mutta menkää länteen. Menkää länteen, nuori mies.

-Länteen?

-Tai etelään. Tai pohjoiseen. Mihin tahansa. Mutta jääkää vielä Yhdysvaltoihin, seikkailkaa, etsikää itseänne ja paikkaanne elämässä.

-Ei minulla ole varaa sellaiseen! Tähän asti olen ollut Teddy-sedän hyväntahtoisuuden varassa — tai siis hänen ennakkoperintönsä varassa. Duncan irvisti.

-Kerroitte tehneenne työtä isänne kaupassa ennen tänne tuloanne ja myös täällä. Ette te ole mikään laiska herraspoika. Tässä maassa on kyllä mahdollisuus pärjätä, jos omistaa kaksi tervettä kättä ja halun tehdä työtä. Lähtekää New Yorkista, ilmoittakaa kotona olevalle ystävättärelle haluanne seikkailla, ja antakaa hänen hiukan odottaa kirjeitänne. Uskokaa minua, ikävä saattaa joskus ihmeellisesti avata

ihmisen silmät.

Duncan istui hetken mietteissään ja tuijotti varsin surkean näköisiksi vettyneitä lakeerikenkiään kamiinan luona. Yhtäkkiä häntä huimasivat ne näkymät, joita amerikkalaisen puhe avasi. Lähteä tästä kaupungista, lähteä länteen, tai mihin tahansa, elättää itsensä, nähdä oikeaa elämää!

-Mutta ellei... ellei se tepsi? hän sitten mutisi. -Jos hän... löytääkin sillä aikaa jonkun toisen?

-Ette te väkisin häntä saisi kuitenkaan, mies huomautti. - Jos hän mieluummin menee toiselle... Silloin häntä ei ollut teille koskaan tarkoitettukaan.

He istuivat kauan hiljaa. Välillä ovi kävi, ja joku hyvin myöhäinen kulkija tuli vielä kysymään yösijaa. Pelastusarmeijalainen ohjasi tulijat tyhjille telttavuoteille ja palasi sitten Duncanin luo.

-Jalkineenne eivät ole vielä kuivat, hän sanoi arkisesti, - mutta nyt teidän olisi varmasti jo aika palata kotiin, ettei isäntäväkenne mene poliisin puheille.

Duncan nyökkäsi mietteissään.

-Kiitos, hän sanoi sitten yksinkertaisesti.

-Jumalan siunausta, mies toivotti ystävällisesti.

Kun Duncan myöhemmin sinä aamuyönä astui sisään Bissetin talon ovesta perässään hovimestari, jonka hän oli hakenut maksamaan kyydin — vaikka ajuri epäilemättä oli kaiken kokenut, tämä oli tuskin niin luottavainen, että olisi odottanut hänen hakevan rahaa omasta huoneestaan suuren talon yläkerrasta asti — juhlat eivät vielä olleet ohi. Salista kuului yhä puheensorinaa ja lasien kilinää, vaikka vierasjoukko olikin selvästi harventunut.

-Herra Bisset ei kertonut rouvalle lähdöstänne, sanoi hovimestari. -Hän ei halunnut, että tämä huolestuu ja sana leviää. Sanottiin, että tulitte pahoinvoivaksi ja vetäydyitte huoneeseen. Minun oli määrä mennä poliisilaitokselle, ellette olisi tullut kotiin viiteen mennessä.

-Hyvin käytännöllistä, Duncan mutisi. -Kiitos. Minä maksan takaisin kyllä.

-Ei sen niin väliä, hovimestari sanoi yhtäkkiä hymyillen. - Maksan mielelläni siitä ilosta, että joku laittaa kamppoihin Beverly-neidille. Menkää yläkertaan, minä tulen kohta laskemaan teille kuuman kylpyveden ja tuon sitten syötävää, jätite ilman illallistakin.

Duncan nousi portaat ja oli jo huokaista helpotuksesta päästyään huoneensa ovelle, kun hänen takaansa kuului ääni.

-Duncan!

Beverly oli tullut hänen perässään.

-Missä sinä olet ollut?

-Ulkona, Duncan sanoi hiukan tarpeettomasti, sillä tytön katse oli jo pyyhkäissyt yli hänen revenneiden ja kastuneiden vaatteittensa. -Olen pahoillani, että aiheutin huolta.

Beverly avasi suunsa kuin sanoakseen jotakin, mutta sulki sen taas. Hän ei ollut enää niin sähköyvä uljas kuin illalla, sillä taas yhden yön juhlimisen jälkeen hänen pukunsa oli epäjärjestyksessä, eikä ehostus kyennyt enää peittämään ihon lievää harmautta ja tummia silmänalusia.

Yhtäkkiä Duncan tuli ajatelleeksi, että Beverly oli lähes hänen ikäisensä. Seurapiirityttönä tämä oli jo toivottoman vanha avioliittomarkkinoile, ”jäännöserää”, kuten Duncan oli kustantamossa kuullut erään työntekijän ilkeästi sanovan johtajan tyttärestä. Beverlyn täytyi olla epätoivoinen. Sillä mitä muuta tämä voisi elämässään tehdä kuin mennä naimisiin, ja ellei se onnistuisi...

-Ainakin sinä toit mielipiteesi selkeästi julki, Beverly lopulta sanoi hiukan ivallisesti. -On tunnustettava, ettei ole erityisen imartelevaa, jos mies pitää kihlausta kanssani niin kauheana vaihtoehdona, että pakenee paikalta kuin mielipuoli.

-Se oli typerä tempu, Duncan myönsi. -Mutta isäsi painosti minua aika lujasti. Ja Beverly, niin paljon kuin minä sinusta pidänkin...

Tyttö naurahti katkerasti, sitten hän yhtäkkiä tuli Duncanin luo ja kietoi kätensä tämän kaulaan.

-Sinä et ehkä usko, hän kuiskasi, -mutta minä pidän sinusta *todella*. Enemmän kuin... kenestäkään muusta. Olisin toivonut

— olisin todella toivonut...

-Minä olen pahoillani, Beverly, Duncan sanoi uudelleen ja irrotti tämän kädet kaulaltaan, ennen kuin jostakin taas ilmestyisi joku utelias ja syntyisi lisää vääriä käsityksiä.

Beverly huokasi ja nojautui hänen rintaansa vasten, aivan kuin olisi halunnut epätoivoisesti vielä koskettaa häntä.

-Millainen se sinun — *Beatricesi* — oikein on, kun hänellä on sinuun tällainen valta!

-Hän on ihmeellinen, Duncan sanoi yksinkertaisesti ja vetäytyi varovasti kauemmas.

Mutta Beverly oli tuntenut jotakin kovaa poskensa alla.

-Mitä sinulla on taskussasi? hän kysyi, äänessään taas tuttu määräävä sävy. Sitten, aivan kuin olisi arvannut: -Sydäntäsi vasten!

Duncan mietti silmänräpäyksen, ennen kuin veti esiin valokuvan, jossa nuori vaaleapukuinen tyttö seiso i hymyillen kotipuutarhassaan pensaiden keskellä.

-Häinkö? Beverlyn ääni oli tutkimaton.

-Hän.

Beverly katsoi kuvaa, ja äkkiä Duncan ymmärsi, että nyt tämä sai vastauksen kaikkiin niihin kysymyksiin, joita oli esittänyt hänelle tanssilattialla. Kuvassa oleva vaaleapukuinen tyttö oli tuhatkertaisesti kaikkea sitä, mitä Duncanille koskaan tässä loistavassa talossa voitaisiin tarjota.

-Älä välitä isästä, minä lepytän hänet, Beverly sanoi äkkiä ja työnsi kuvan Duncanin käteen. -Enkä minä tuhlaa aikaani toivottomiin tapauksiin, joten voit olla tästä lähin rauhassa sen puolesta.

-Minä toivon, että sinä löydät jonkun, Duncan sanoi hiljaa. - Mutta jos kestät kuulla ystävän neuvon... Anna miehen vähän jahdata sinua eikä toisinpäin. Niin lapsellisia me kaksilahkeiset olemme.

-Ellen minä olisi *jahdannut* sinua, olisitko sinä... Beverlyn silmissä oli äkkiä jotakin toiveikasta.

Mutta Duncan puisti päätään ja hymyili surumielisesti.

-En olisi. Tässä maailmassa on vain yksi nainen, jota minä

jahtaan.

Beverly huokasi.

-Menen alas, viimeiset vieraat taitavat olla lähdössä, hän sanoi. -Hovimestari kai lupasi järjestää sinulle kylvyn ja syötävää? Hyvää yötä, koetetaan nukkua vähän tämän kaiken päälle.

Hänen pukunsa pitsikoristeinen laahus valui alas rappusia, kun hän palasi alakertaan. Duncan seisoi hetken huoneensa ovelta miettien, minkä tähden ihmissydämen piti aiheuttaa niin paljon huolta suuntaan ja toiseen tässä matoisessa maailmassa, kunnes näki hovimestarin tulevan ruokatarjottimen kanssa.

Saatuaan itsensä taas puhtaaksi ja lämpimäksi ja syötyään vatsansa täyteen Duncan istui huoneensa ikkunalla. Uudenvuodenyö alkoi kääntyä vuoden ensimmäiseksi aamuksi. Raketit olivat aikaa sitten sammuneet, punssimaljat tyhjentyneet, viimeiset vieraat lähteneet. Hänen pitäisi todellakin koettaa nukkua vähän ja sitten herättyään puhua asiat selviksi Teddy-sedän kanssa. Jos tämä lähettäisi hänet pois, hänen olisi vain palattava kotiin häntä koipien välissä ja kestettävä vielä isänkin moitteet.

Tai ehkä ei sittenkään. Katsoessaan ylös kirkkaalle tähtitaivaalle Duncan mietti Pelastusarmeijan upseerin sanoja. ”Mene länteen, nuori mies”, oli sanottu niin monille umpikujassa olleille ennen häntä. Auttaisiko se todella? Mitä Sappho sanoisi, ellei hän palaisikaan keväällä kotiin, kuten oli luvannut? Sanoisiko hän mitään, olisiko vain tyytyväinen, kun pääsisi kiusallisen sinnikkäästä ihailijastaan?

Yhtäkkiä Duncan tiesi, että hän ottaisi riskin. Hän lähtisi. Tämä oli hänen ainoa mahdollisuutensa nähdä maailmaa, sillä tuskin hän Skotlantiin palattuaan koskaan enää sieltä poistuisi. Hän selviäisi kyllä, sillä olihan hänellä tosiaankin kaksi tervettä kättä, joilla itsensä elättää. Hän jatkaisi oppivuosiensa, mutta oppisi nyt todellisesta elämästä.

Ja jos Sappho olisi vielä vapaa, kun hän palaisi, hän ei luovuttaisi. Hän olisi niin sinnikäs ja peräänantamaton, ettei

tämä voisi lopulta muuta kuin suostua. Hän kieltäytyisi hyväksymästä mitään muuta kuin myöntävän vastauksen. Hän taistelisi niin kauan, että saisi Sapphon omakseen.

Se oli hänen uudenvuodenlupauksensa, ja sen hän pitäisi.

~*~*~*~

***Tähän päättyy uudenvuodenpäivän tarina.
Viimeinen joululahjanne ilmestyy tähän blogiin
loppiaisena 6.1. klo 20.***

Bettyssä ja myrskyn vuosissa Duncan kirjoittaa ensimmäisen maailmansodan rintamalta huomattavasti pidempiä kirjeitä kuin aikoinaan Amerikasta Betty maailmalla -kirjassa.

Viisastelin Facebookin puolella siitä, että hän on joko kehittänyt huomattavasti kirjeenkirjoittajana, tai sitten ei Amerikasta kaikkea haluttu kertoakaan.

Siitä ajatus lähti: mitä kaikkea Amerikassa lopulta tapahtui, sellaistaikin, mistä Duncan ei kertoisi kotona?

Duncan kuvitteli, että Betty vietti tätä joulua 1906 ja uutta vuotta 1907 onnellisena kotonaan, mutta missä tämä tosiasiassa oli? Siitä voit lukea [täältä](#). Ja siitä, miten Duncan uudenvuodenlupauksensa piti, [täältä](#) ja [täältä](#).